בס"ד

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 663

# המאור שבתורה
# שבת אורי

חיי שרה

אזהרה חמורה: העלון מיועד אך ורק לרציניים שיודעים את חשיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעיינים בעלון ובשאר דברים.

לעילוי נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

## פרשה ופירושה

### לקט פירושים על פרשת השבוע

וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה: מדוע נכפלו בפסוק המילים שני חיי שרה?רבי אברהם פאם זצ"ל ראש ישיבת תורה ודעת סיפר על סבו אב"ד-עיירת שעדליץ בפולין ,שארע פעם בעיירתו שחייל יהודי הרג בשוגג חייל גוי.כשהביאו אותו למשפט דן אותו השופט למיתה. הרב חש אחריות על המקרה והופיע לפני מפקדיו וביקש שיהרגו אותו במקום אותו חייל. אלא שגויי העיירה העריכו את הרב לא הסכימו לשמוע על התחלפות כזו, אך הסכימו להענות לבקשתו להקל מענשו של אותו חייל ולהמירו בעונש אחר. אחרי זמן קצר חלה הרב והגיע עד שערי מוות, לפתע שמע את ילדיו מתלחשים ביניהם שאולי משום שהסכים למסור את חייו עבור אותו חייל הם מאבדים אותו עכשיו. התחזק הרב, הגיב ואמר שמחשבות אלו אינם נכונות, משום שהקב"ה נותן לכל אדם זמן קצוב, ואלו שנות חייו, רק צורת המיתה משתנית מאדם לאדם וכיוון שאני חולה, אות הוא שעכשיו הגיע זמני.הוא הוכיח את דבריו מהפסוק שלנו, בו נכפלו המילים שני חיי שרה, והסביר שהיה מקום לטעות היות וחז"ל דרשו ששרה נפטרה מפני ששמעה שבנה כמעט נשחט בעקידה, אם כן היה מקום לטעות, שנפטרה קודם זמנה, לכן מדגישה התורה שוב: "שני חיי שרה" שאלו היו השנים שנקצבו לה מראש, אלא שהקב"ה סיבב שיהיה זה בעקבות העקידה.הוסיף רבי אברהם זצ"ל: שכיח שבני משפחה מהרהרים אחרי פטירת יקירם, אולי אם היינו נותנים לו תרופה פלונית או אילו היינו הולכים לרופא פלוני לא היה הדבר קורה. מחשבות אלו הינם טעות מוחלטת, שהרי הקב"ה מסבב הסיבות ובידו נפש כל חי ואין אדם מת אלא אם כן הגיעו שנותיו שנגזרו עליו מן השמים, עליהן אי אפשר להוסיף ומהן אי אפשר לגרוע.(לתתך עליון -בנין יעקב)

וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָעֶבֶד אוּלַי לֹא תֹאבֶה הָאִשָּׁה לָלֶכֶת אַחֲרַי אֶל הָאָרֶץ הַזֹּאת הֲהָשֵׁב אָשִׁיב אֶת בִּנְךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יָצָאתָ מִשָּׁם: וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תָּשִׁיב אֶת בְּנִי שָׁמָּה:דבר גדול למדנו מכאן, אילו היתה רבקה מסרבת לבוא, לא היה אליעזר מורשה לקחת את יצחק למקומה של רבקה, והיה אברהם מעדיף שיקח מבנות ישמעאל או לוט, אע"פ שפחותות בדרגתן מזו של רבקה. וכל כך למה.למדנו מכאן עד כמה גדול כוחה של חברה וסביבה, ועד כמה חשש לכך אברהם. אילו היה יצחק הולך למקומה של רבקה, היה חשש לשלמותם, שכן סביבתם הרעה היתה עשויה להשפיע עליהם, וגם זוג קודש קודשים שכזה היה עלול להיפגע. משום כך העדיף אברהם שישאר יצחק בסביבתו, גם אם תהיה אשתו פחות ראויה מרבקה, ובלבד שישארו בקרבת מקום תורה וחבורת תלמידי חכמים. ללא ערובה זאת, חשש אברהם, כי גם צדיק כיצחק וצדקנית כרבקה ירדו מדרגתם הרוחנית.והרי זה מוסר השכל לדידן. קל וחומר בן בנו של קל וחומר שמחובתנו לעשות הכל כדי לדור במקומו של תלמיד חכם וכדי להתאבק בעפר רגליהם של תלמידי חכמים.
(רבי משה פינשטיין, דרש משה טללי אורות)

וְהָיָה הַנַּעַר אֲשֶׁר אֹמַר אֵלָיְהָ הַטִּי נָא כַדֵּךְ האדמו"ר רבי ישראל ממודזיץ זי"ע שאל, איך חשב אליעזר שמעשה חסד אחד בלבד יוכיח שרבקה היא בעלת חסד הראויה להכנס לביתו של אברהם אבינו?ותירץ, שאליעזר ידע שהעיקר בכל מצוה הוא שתיעשה בשמחה, ולכן כתוב "והיה הנערה אשר אומר אליה" - המילה "היה" מורה על שמחה. וכשראה את שמחתה ואת זריזותה למלא את מבוקשו, ידע שהיא בעלת חסד אמיתית, ואין זה מקרה בעלמא.
(ילקוט מאיש לרעהו)

וַיָּרָץ הָעֶבֶד לִקְרָאתָהּ וַיֹּאמֶר הַגְמִיאִינִי נָא מְעַט מַיִם מִכַּדֵּךְ:פירש רש"י: "לפי שראה שעלו המים לקראתה".וכבר יִדעוה השאלה, מדוע לא הסתפק אליעזר בנס מופלא זה, אשר הוכיח בעליל על צדקותה של רבקה בכך שעלו המים לכבודה?ומפורסם בשמו של מרן הרב שך זצ"ל, שכאשר מבקשים לבדוק גדלות אמיתית, אין מקום לחפש ולהוכיח זאת ממופתים, זאת מאחר ואת רוממותו של האדם ניתן לבדוק רק על פי הנהגות מעשיות.(לאוהבי תורתך)

## בהשקפה ראשונה

### מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

"מספרים על רבי יצחק אלחנן ספקטור זצ"ל רבה של העיר קובנה,שפעם אחת ישב במרפסת ולמד ושמע שני אנשי הולכים ברחוב ואמר אחד לחברו: 'אתה רואה, הנה הרבי יושב על המרפסת ואינו צריך לעמול כדי להתפרנס, ואני משחיר מרוב עמל ויגיעה על פרנסתי כששמע זאת הרב קרא לו שיכנס אליו ושאל אותו מה מלאכתו, וענה לו שהוא סבל נושא משאות כל היום. שאל אותו כמה הוא מרויח לחדש, ענה לו: שני רובל.אמר לו הרב: שמע, אני יש לי פרנסה יותר קלה עבורך ותרוויח יותר, בא תשב בבית כנסת שש שעות בכל יום ותאמר תהלים ואתן לך עבור זה 4 רובל לחדש.שמח הסבל מאד וקבל עליו והתחיל לומר כל יום שש שעות תהלים, וכך עבר שבוע ימים, וחזר אל הרב ואמר לו שאינו יכול יותר לעסוק בעבודה זו, כי זה מייגע אותו מאד לישב כך כמה שעות ולומר תהלים.ענה לו הרב: עכשיו אתה כבר יודע שלישב על מקום אחד ולהגיד תהלים יותר קשה מעבודתך. אז תדע שאני למדתי כך וכך שעות כמה מאות פעמים ד' חלקי שו"ע, וכן הש"ס, ולא תגיד שהרב יש לו פרנסה קלה יותר ממך".(אבן ישראל)

רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל סיפר לרבי שמואל הומינר זצ"ל מעשה נורא שבא לידו, בהיותו בסלוצק פעם אחת נכנס אצלו תלמיד חכם אחד והיה סגי נהור, והביא - לפני שני ספרים שחיבר והראה לו על דבר תורה מסויים בספר ואמר: זהו החידוש האחרון שלי. שאלתי אתו מה זה חידוש אחרון, וענה וביאר את פשר הענין.אני הייתי מתיגע בעו"ה בלימוד התורה ומחדש כה חידושים, לעת זקנתי כבר היה הדבר קשה עלי וכשגמרתי חידוש זה חשבתי שלא אתיגע כל כך בתורה רק אלמד בלי יגיעה, פתאום כהו עיני מראות, הלכתי לרופאים גדולים, אחרי בדיקות וחקירות אמר לי הרופא הגדול עינים חדשות לא נוכל לתת לך, אך אני עומד ותמה איך יכלת לראות עד עכשיו, על פי הבדיקות שעשינו מתברר שכבר בעשר שנים לא היתה צריך להיות לך כח הראיה, ומה שראית עד עכשיו זה פלא גדול, סיים הזקן ואמר, הרופא אינו יודע למה זה אבל אני יודע, כל זמן שהיית מתיגע בתורה הייתי ממשיך לראות בעיני ללמוד ולחדש חידושים, כאשר החלטתי להפסיק מהיגיעה פסקו עיני מראות.(גדולי הדורות)

לפני רבי יחזקאל אברמסקי הגיע אדם אחד וסיפר כי הוא "בעל תשובה" והוא ומקיים את המצוות שהוא מבין, אולם תפילין עדיין אין הוא מניח, כיון שאין הוא מבין את פשר המצוה, ומבקש הוא מרבי יחזקאל שיבאר לו עניין תפילין.השיבו רבי יחזקאל: תחילה תניח תפילין למשך חודשיים ימים ולאחר מכן שוב אלי ואסביר לך טעמן.חלף זמן רב והלה לא שב אל רבי יחזקאל .יום אחד כשפגשו שאלו מדוע לא שב אליו לשמוע טעם מצות תפילין.השיב הלה: לאחר שהתחלתי להניח תפילין, חשתי בנפשי גודל ומעלת המצוה ושוב אין לי צורך בהסבר נוסף...(בית אב)

.באחד הימים בעת שהותו של רבי ישראל אריה לייב לשצ'ינסקי זצ"ל אצל 'החזון איש", החל לרדת גשם סוער. כאשר התאחרה השעה והגיע הזמן שהיה צריך לצאת כדי למסור את השיעור הקבוע שהיה רגיל למסור בעירו רמת גן, שאל את החזון איש האם גם בזמן שכל כך גשום הוא צריך למהר וללכת בעת סערת הגשמים מבני ברק לרמת גן לאמירת השיעור היומי [באותם ימים מטריה הייתה בגדר מוצר מותרות]. שאלו 'החזון איש", האם נראה לו שמישהו יגיע לשיעור בכזה יום גשום. ענה, שנראה לו, כי גבאי בית הכנסת המתגורר בבנין של בית הכנסת הוא בודאי יבוא אף בכזה מזג אויר. נענה החזון איש: "יהודי בלי דף גמרא או יהודי עם דף גמרא זה לא אותו דבר" אכן הלך רבי ישראל אריה לייב רגלית מבני ברק לרמת גן ופגש את הגבאי ומסר לו את השיעור.
(אהבת ציון)

# סיפור מההפטרה

וְלֹא עָצְבוּ אֲבִיו מִיָּמָיו לֵאמֹר מַדּוּעַ כָּכָה עָשִׂיתָ: רבי חיים יעקב לוין זצ"ל אמר בשם אביו רבי אריה לוין זצ"ל, צודקים אלו שאומרים שאם רוצים שהתלמיד יקבל השפעה, צריכים להחדיר אהבה בלב התלמיד, שיאהב את המלמד המשפיע ואת ההורים, זה באמת נכון.אבל לדעתי הגישה לזה אינה נכונה, אין מתחילים מהסוף. צריכים ללכת מן המוקדם אל המאוחר, היסוד הראשון הוא להחדיר אהבה בלב המלמד לתלמיד, בלב המחנך אל המחונך, ובלב המשפיע אל המושפע, שכן ההשפעה הנתונה צריכה לבוא באהבה, וכך אנו אומרים יום יום 'אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת" ואז 'תורה ומצוות חוקים ומשפטים אותנו למדת". בשבת נאמר "כי לעמך ישראל נתתו באהבה", הנתינה צריכה לבוא מתוך אהבה, בברכת כהנים נאמר "ויציונו לברך את עמו ישראל באהבה", כשמשפיעים באהבה מושפעים באהבה, התגובה באה מאליה. וזכור לי שאבי יישם את הדברים למעשה, ואספר סיפור אחד ללמד על הכלל כולו: בתלמוד תורה 'עץ חיים' למד תלמיד שובב שגרם הרבה צרות גם בביתו וגם בתלמוד תורה, ההורים סבלו ממנו עד כדי כך שהלכו להתאונן עליו בפני אבי רבי אריה ,זצ"ל. הילד השובב נשאר בבית והבין שכשישובו הוריו מפגישתם עם רבי אריה רק יגבר כעסם כשישמעו את מעלליו בתלמוד תורה, ובודאי ישלחוהו לישון מחוץ לבית. פחדו גבר מרגע לרגע.כשהגיעו ההורים לרבי אריה תינו לפניו את סבלם, והתחילו מתלוננים על בנם ולדבר על הנהגתו הפרועה ולספר בגנותו.הפסיק אותם אבא זצ"ל ואמר להם: איך אתם מדברים על בנכם החביב לשון הרע? הלא הוא ילד טוב וחביב, יש בו הרבה מעלות ומדות טובות. אני רואה בו שיש לו נשמה גדולה ורגש סוער, ומשתדל תמיד להיטיב ולהתעלות, צריכים רק קצת סבלנות והרבה תשומת לב, ולהבליט מעשיו הטובים, ועוד תרוו ממנו רוב נחת.אני ,מספר רבי חיים יעקב, הייתי אז ילד קטן, ואני הכרתי את הילד, הוא באמת היה ילד מופרע, ולא פעם ופעמיים סבלתי גם אני ממנו, בשמעי את דברי אבי ממש התפקעתי מכאב, איך יכול לומר כך, כשאני יודע שההורים צודקים בכל מילה, אך שתקתי.אחרי שיצאו ההורים, שאלתי את אבי מדוע דיבר כך, אמר לי: בני, ראשית כל, אם ההורים ערים לבעיה שלהם ומתלוננים, זה כבר מספיק, וחובתי היא ללמד עליו זכות, ועוד כשהילד ישמע על ידי ההורים את תגובתי, זה ישפיע עליו הרבה יותר מאשר לו_הייתי מסכים להם.ללמד זכות הכוונה ללמד את המעלות שיש באדם הזה שאינם בולטים לכל אדם יש מעלות ומדות טובות יהיה מי שיהיה, אך ישנם כאלו שלא יודעים אפילו שנמצא בהם מדות וסגולות טובות, ולא יודעים איך להוציא אותם מן הכח אל הפועל, ולאלו יש עלינו_חובה_ ללמד אותם להדריכם איך לפתח את הטוב שבהם ולהוציאם לפועל..בשעתו לא ידעתי מה היה כשההורים חזרו לביתם. אבל דבר אחד ידעתי, שהילד השתפר מאד מאז...לפני איזה שנים מספר רבי חיים יעקב, פגשתי את הילד הזה, הוא כבר לא ילד הוא בגילי, ואולי בשנה או שנתיים מבוגר ממני, והוא יהודי מכובד בעל בעמיו בעל עמדה מכובדת, לא ראינו אחד את השני זה כחמישים שנה ויותר, גלגלנו שיחה ובתוך הדברים סיפרתי לו על הביקור של הוריו, בת צחוק נראתה על פניו אתה יודע מזה? - הוא שאל, כשאמרתי לו כן, אני הייתי נוכח אז, המשיך ואמר לי - מה אומר לך, כששבו הורי מבית אביך שאלתי אותם מה אמר רבי אריה, אמרו לי שהוא לא נתן להם לדבר, ברגע שהתחילו להתלונן - אמר להם, מה, בנכם הלא הוא תכשיט נחמד .... בשמעי זאת תקפתני בושה, אמרתי בלבי, האם אמנם כך אני בעיניו של רבי אריה, וכך הוא חושב עלי, ואני חשבתי שאני פסול אצלו, והחלטתי לעשות כל מה שביכולתי כדי לא לאכזב אותו, ומאותו הערב נהפכתי לאיש אחר, ואהבתי לאיש הזה גדלה מיום ליום ויחד עם אהבתי אליו גדלה שקידתי בתורה, והשתפרה הנהגתי, וזה עשה אותי למה שאני היום.(ויי העמודים)

# ועל הכל...

" פרפראות"

פעם דיבר רבי יצחק זאב מבריסק זצ"ל אודות אחד שקיבל התואר פרופסור לתנ"ך ואמר בבדיחותא: לא ידעתי שהתנ"ך הוא חולה כל כך, עד שצריכים פרופסור בשבילו.( עובדות והנהגות לבית בריסק)

" ענין של טעם"

טעם שאין מברכים" ברוך אתה... אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על קריאת שמע "כמו בשאר מצוות .כתב האבודרהם מפני שענין הברכות כולם לקבל עול מלכות שמים עלינו ופסוק שמע ישראל בעצמו יש בו הזכרת ה' ומלכות וחשוב כברכה. (שערי תפילה ומדרשיה).

" מפי כתבם"

אחד מיסודות היהדות הוא העובדה שכל הבריאה עם כל פרטי פרטיה, נבראו למטרה אחת - להיטיב עם בני האדם, ואין שום פרט בבריאה שלא נברא לשם מטרה זו.אחת מהפליאות הגדולות של הבריאה היא העובדה שמצד אחד יש אפשרות לראות את חסדו של הקב"ה בכל מקום ובכל פינה, ומצד שני אפשר לעבור את כל החיים כעיוור, בלי לשם לב אפילו לאחד מהם. החסדים מקיפים אותנו מכל הצדדים, ובכל ואת מי שאינו מעורר את עצמו להתבונן ברבר לא יבין כלל על אחה חסדים מדובר ... כמו דג שמחפש מים באוקיינוס.באשר לא מקדישים ומן ומחשבה להתבונן על כל החסדים הרבים הנמצאים בבריאה, ולשים לב לכל הדברים שנעשו בכל פרטי הפרטים של הבריאה לטובתינו, הרי אנחנו כמו אדם שהשקיע הרבה מחשבה וטרחה להשיג מתנה יקרה לחברו. הוא מביא אותה אליו ארווה בעטיפה יפה. החבר מקבל את המתנה, מורה לו, ומניח אותה בצד. הידיד מגיע אליו כמה ומן אחר כך ורואה את המתנה מונחת באותו מקום, ועדיין לא נפתחה! כמה חסרון רגישות וחוסר יחס ניכרים מהתייחסות זו. הבה נתאר לעצמנו שמישהו מבקש מאתנו מתנה חשובה מאד - לדוגמה, דירה מרווחת ומסודרת בכל האביזרים הנצרכים. המבקש יודע שאין לו שום וכות לבקש בקשה מוגזמת כזו, אך דמעותיו ותחינותיו ממיסות את לבנו, ואנו נעתרים לבקשותיו ומקבלים על עצמנו למלאות את כל משאלותיו באופן הטוב ביותר. חולפים הימים, ומירי יום אנו מביאים לו עוד פריטים בשביל ביתו החדש. והנה, אף שאנו באים אליו יום יום, האיש לא מטריח את עצמו לצאת מפתח ביתו אפילו פעם אחת לומר לנו תודה...! מה תהיה הרגשתנו...?! המצב שלנו הוא בדיוק כמו אדם זה. בתפילותינו אנו מבקשים מהשי"ת ומתחננים על חיים, בריאות, פרנסה והצלחה, כולם מתנות שאיננו זכאים להם כלל. מירי יום זוכים אנו ליהנות מידיו ית', בבריאות, בפרנסה ובשפע של אין ספור טובות מרהיבות. בכל יום זורחת עלינו השמש ואנו אוכלים ושותים וישנים. האם עצרנו - ולו פעם אחת - לומר תודה ברגש מלא, כראוי לטובות נפלאות כאלו?! האם השתדלנו להרגיש את עומק חסדי השי"ת ואהבתו אלינו?! לעשות זאת היא מהיסודות של כל התורה כולה! (שערי הודיה-רבי אביגדור מילר זצ"ל ארה"ב)

" מקום לשאלה",

שאלה: איך יתכן שיש שאלה הלכתית ועדיף להסתמך על אחד שאינו חכם כל כך מאשר על חכם?

תשובה: אם בתפילין או בספר תורה נפסקה אות ו' או ז' אזי מביאים דוקא ילד קטן אם יוכל לקרות את האות. ולא ניתן ליקח אדם חכם כי מזהה את האות מתוך הבנת כל המילה.(ספר החידות, קובץ חידו"ת)

## מִפְתְּגָמֵי אוֹרַיְתָא

**פתגמים, נצנוצי מחשבה, וראיונות בדרכה של תורה**

**מדיבורו של אדם ניכרת חוכמתו (מבחר הפנינים)**

**עושר הנפש טוב מעושר הממון.(רבי שלמה אבן גבירול)**

**מחובת החינוך ,להתעמק בכל יחיד ולחקות על שרשו.(חזון איש)**

תגובות, הערות והארות וקבלת העלון במייל: s3241625@gmail.com